

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/118/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1214215115
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1214215115.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Královej a členiek senátu JUDr. Ivany Jahnovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej, v spore žalobcu: Z. E., narodený dňa X.XX.XXXX, trvale bytom: S. XX, Bratislava, občan SR, zastúpený Mgr. Matejom Krajčim, PhD. Advokátom, so sídlom: Záhradnícka 51, Bratislava, proti žalovaným: 1/ W. D., narodená dňa X.XX.XXXX, trvale bytom: M. XX, I., občan SR, 2/ A. L., narodená dňa X.X.XXXX, trvale bytom: M. XX, I., občan SR, obidve zastúpené JUDr. Miroslavom Kučerom, advokátom, so sídlom: Krajinská 30, Bratislava, o určenie neúčinnosti kúpnej zmluvy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II, č. k. 10C/157/2014 - 155 zo dňa 29.5.2018, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava II, č. k. 10C/157/2014 - 155 zo dňa 29.5.2018 potvrdzuje.
- II. Žalované 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava II dňa 16.6.2014 v spojení s jej poslednou zmenou zo dňa 20.5.2015 domáhal, aby bolo určené, že kúpna zmluva zo dňa 16.11.2012 s právnyimi účinkami vkladu ku dňu 3.12.2012, ktorou bol žalovanou 2/ do vlastníctva žalovanej 1/ prevedený podiel 1 nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXX, pre okres I. U., katastrálne územie X. je voči nemu právne neúčinná. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou 2/ uzatvoril zmluvu o pôžičke, na základe ktorej jej poskytol istinu XX.XXX,- eur, a to formou čiastkových plnení vo výške XX.XXX,- eur ku dňu X.X.XXXX a XX XXX,- eur ku dňu XX.XX.XXXX. Prevzatie peňazí potvrdila žalovaná 2/ svojím podpisom na písomnom prevzatí dlhu. Keďže nemali dohodnutú dobu vrátenia, vyzval žalovanú 2/ listom z 22.4.2013 na plnenie. Žalovaná 2/ dobrovoľne neplnila a o jeho nároku bolo rozhodnuté v súdnom konaní na Okresnom súde Bratislava II, platobným rozkazom č. k. 32Ro/3169/2013 - 29, zo dňa 9.8.2013, ktorý sa stal dňom 29.10.2013 právoplatným a vykonateľným. Plnenie žalovanej 2/ je predmetom exekučného konania. Tým, že žalovaná 2/ previedla označené nehnuteľnosti na žalovanú 1/ znemožnila mu uspokojenie pohľadávky, pretože iný majetok nemá.

2. Žalované 1/ a 2/ namietali, že k prevodu nehnuteľností prišlo skôr, ako mal vzniknúť dlh žalovanej 2/, ktorý označili za vykonštruovaný. Prevod vlastníctva nebol vykonaný za účelom ukrátenia žalobcu, keď v čase prevodu, žalovaná 1/ ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa.

3. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj súd prvej inštancie) rozsudkom č. k. 10C/157/2014 - 155 zo dňa 29.5.2018 žalobu zamietol a rozhodol, že žalovaným 1/ a 2/ patrí nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Vychádzal zo zistenia, že žalované 1/ a 2/ sú sestry (blízke osoby v zmysle § 116 a 117 Občianskeho zákonníka), ktoré mali v podielovom spoluvlastníctve (každá 1/2) nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX - rodinný dom a na LV č. XXXX - záhradu na M. č. XX v I. - X.. Žalovaná 2/ svoj podiel na záhrade predala dňa XX.X.XXXX sestre žalobcu D. E. za kúpnu cenu XX.XXX,- eur a

to bez rešpektovania predkupného práva žalovanej 1/, ktorá z tohto dôvodu iniciovala na Okresnom súde Bratislava II žalobou zo dňa 28.11.2012 konanie o určenie neplatnosti tejto kúpnej zmluvy. Okresný súd Bratislava II predmetnej žalobe žalovanej 1/ v konaní pod sp. zn. 8C/205/2012 rozsudkom zo dňa 20.10.2016 vyhovel. Rozhodnutie bolo napadnuté odvolaním. D. E. darovala dňa XX.X.XXXX predmetný podiel žalobcovi. Žalobu o určenie neplatnosti tejto darovacej zmluvy Okresný súd Bratislava II v rovnakom konaní sp. zn. 8C/205/2012 zamietol, z dôvodu nadbytočnosti výroku, keď vyslovil záver, že v dôsledku zapísania Poznámky v katastri nehnuteľností o súdnom spore, vykoná kataster zápis podľa právneho stavu existujúceho pred napadnutou kúpnu zmluvou. Zároveň Okresný súd Bratislava II dospel aj k záveru o nedobromyseľnosti žalobcu v čase uzatvorenia darovacej zmluvy. D. E. ešte v roku 2012 začala na Okresnom súde Bratislava II spor o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva medzi ňou a žalovanou 1/, ktoré konanie bolo prerušené. Dňa XX.XX.XXXX žalovaná 2/ previedla na žalovanú 1/ svoj spoluvlastnícky podiel na rodinnom dome zapísanom na LV XXX, čím sa žalovaná 1/ stala jeho výlučnou vlastníčkou. K času prejednávania predmetnej žaloby bol právny stav podľa LV č. XXX a LV č. XXXX taký, že žalovaná 1/ je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností na LV č. XXX, a žalobca a žalovaná 1/ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti na LV č. XXXX (záhrada) v rozsahu 1 podielu. Žalobca je veriteľom žalovanej 2/ a titulom pohľadávky vo výške XX XXX,- eur a príslušenstva, priznaných mu dňom XX.XX.XXXX právoplatným a vykonateľným platobným rozkazom začal voči žalovanej 2/ exekučné konanie. Ešte pred rozkazným konaním dňa 22.4.2013 žalobca vyzval žalovanú 2/ na plnenie. Splatnosť pohľadávky podľa výzvy, doručenej žalovanej 2/ dňa 26.4.2013 nastala dňom 29.3.2013. Návrh na vydanie platobného rozkazu podal žalobca na Okresný súd Bratislava II dňa 2.7.2013.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovenia § 42a ods. 1, § 42a ods. 2, § 42b ods. 1,2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj OZ) a s odvolaním sa na analýzu časovej postupnosti jednotlivých úkonov žalobcu a žalovaných uzavrel, že v čase, kedy prišlo k napadnutému právnomu úkonu prevodu nehnuteľnosti medzi žalovanými 1/ a 2/ pohľadávka žalobcu nebola ešte vymáhateľná a ani splatná. Nebolo tomu tak ani v čase, kedy žalovaná 1/ iniciovala súdne konanie o neplatnosť prevodnej zmluvy medzi žalovanou 2/ a D. E.. Preto nebol daný dôvod pochybovať o dôveryhodnosti tvrdenia žalovanej 1/, že o žiadnej pohľadávke žalobcu voči jej sestre v čase prevodu nehnuteľností nemala vedomosť. Žalovaná 1/ žije a zdržiava sa vo K. a o prevode spoluvlastníckeho podielu žalovanej 2/ k záhrade na D. E. sa dozvedela až z konania o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 13C/18/2012. Z tohto dôvodu potom presvedčila sestru - žalovanú 2/, aby jej previedla podiel na rodinnom dome, a súčasne iniciovala aj súdne konanie o neplatnosť prevodu podielu na záhrade, pre nerešpektovanie jej predkupného práva, ako aj z dôvodu sľubu rodičom, že nehnuteľnosti zostanú v ich rodine. O dlžobách svojej sestry nemala vedomosť a ak by mala, sestra by pomohla sama. Až následne v marci 2013 vyzval žalobca žalovanú 2/ na vrátenie pôžičky XX.XXX,- eur a až v júli 2013 podal na súd návrh na vydanie platobného rozkazu. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalovaná 1/ nemohla ani pri náležitej starostlivosti vedieť, či poznať, že žalobca mal v čase sporného prevodu nehnuteľností nejakú pohľadávku voči žalovanej 2/ a teda, že žalovaná 2/ na ňu previedla nehnuteľnosť s úmyslom ukrátiť svojho veriteľa, keď v čase napadnutého prevodu predmetná pohľadávka nebola ani len splatná a žalobca voči žalovanej 2/ nevykonal žiaden úkon, ktorým by ju na splatnosť tejto pohľadávky upozornil, alebo ju vyzval na jej zaplatenie. Žalobca sám uviedol, že splatnosť pôžičky nebola medzi nimi dohodnutá. Súd prvej inštancie predniesol, že nebola uzavretá ani len písomná zmluva o pôžičke a prevzatie finančných prostriedkov žalobca v rozkaznom konaní preukazoval len výpisom z kalendára. Týmito skutočnosťami potom žalovaná 1/ vyvrátila zákonnú domnienku vyplývajúcu z jej blízkeho príbuzenského vzťahu k žalovanej 2/ spočívajúcu v tom, že vedela o jej úmysle ukrátiť žalobcu. Žalovaná 1/ ani pri náležitej starostlivosti, ktorú možno od nej požadovať nemohla v roku 2012 vedieť, že žalobca má voči jej sestre nejakú pohľadávku, a že jej sestra na ňu previedla rodinný dom s úmyslom ho ukrátiť. Skutočným dôvodom žalobcom napadnutého prevodu bolo zistenie žalovanej 1/, že žalovaná 2/ previedla na sestru žalobcu za nízku kúpnu cenu polovicu záhrady, čím ju dostala do spoluvlastníctva s cudzou osobou, a tiež to, že tak urobila bez rešpektovania jej predkupného práva. Žalobca nepreukázal úmysel žalovanej 2/ ukrátiť ho na jeho pohľadávke, keď v čase napadnutého právneho úkonu v r. 2012 žalovaná 2/ nemala vedomosť o splatnosti (údajnej) pôžičky, ktorá nastala až v r. 2013, a rovnako nepreukázal, že žalovaná 2/ nemá iný majetok, či finančné prostriedky, z ktorých by mohla jeho pohľadávku uspokojiť, pretože z napadnutej kúpnej zmluvy vyplýva, že žalovaná 2/ mala od svojej sestry za prevod získať sumu XX.XXX,- eur, čo je nepochybne suma, ktorá jeho pohľadávku prevyšuje. Žalobca, na ktorom je dôkazné bremeno, neprodukoval v konaní žiadny dôkaz (s výnimkou jeho tvrdenia), že žalovaná 2/ touto sumou

nedisponuje, či nemá iný majetok, a to napríklad konkrétnymi úkonmi súdneho exekútora, ktorého požiadal o vykonanie exekúcie. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalovaná 2/ nie je v danom konaní ani pasívne legitimovaná, pretože žalobu podľa § 42b ods. 2 OZ je možné podať len voči osobe žalovanej 1/. Z uvedených dôvodov potom súd prvej inštancie žalobu žalobcu vyhodnotil ako nedôvodnú.

5. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj CSP) a úspešným žalovaným 1/ a 2/ priznal plný nárok na náhradu trov konania.

6. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie. Súdu prvej inštancie vytýka, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že žalovaná 2/ ako dlžníčka v úmysle ukrátiť svojho veriteľa - žalobcu, previedla celý svoj zostávajúci majetok, spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1 na nehnuteľnostiach špecifikovaných na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie I. X.

bez primeranej odplaty na sestru - žalovanú 1 (blízku osobu), ktorá získala z tohto odporovateľného právneho úkonu prospech. Preto žalobca tvrdí, že právny úkon je v zmysle § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka voči nemu ako veriteľovi žalovanej 2/ právne neúčinný, pretože napadnutý právny úkon žalovanej 2/ ukracuje uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky žalobcu vo výške XX.XXX,- eur. Svoje právo odporovateľnosti právneho úkonu si uplatnil po tom, ako od žalovanej 2/ začal požadovať vrátenie pôžičky prevzatej od dňa X.X.XXXX v sume XX.XXX,- eur a dňa XX.XX.XXXX v sume XX.XXX,- eur, ktoré požadoval od žalovanej 2/ vrátiť, a to naposledy dňa 22.4.2013 pred podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu zo dňa 1.7.2013. Pri vymáhaní priznaného peňažného plnenia titulom platobného rozkazu vydaného Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 32Ro/3169/2013 zo dňa 9.8.2013 v exekučnom konaní vedenom súdnym exekútorom JUDr. Júliusom Petíkom pod č.k. EX 33/2013 mal žalobca zistiť, že žalovaná 2/ v úmysle ukrátiť ho ako veriteľa napadnutou kúpnu zmluvou previedla svoj spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnosti, pričom kúpna cena za nadobudnutie predmetnej nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalovanej 1/nebola v zmysle zmluvných podmienok doposiaľ zaplatená. Preto tvrdí,

že kupujúcej - žalovanej 1/ ako sestre žalovanej 2/ musel byť pri náležitej starostlivosti a vzniknutých dlhoch žalovanej 2/ z titulu pôžičky úmysel ukrátiť veriteľa, respektíve vyhnúť sa plneniu z pôžičky, známy. Podľa žalobcu je nesprávny záver súdu prvej inštancie o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovanej 2/, keď ustanovenie § 42b ods. 3 Občianskeho zákonníka uvádza, že odporovať možno právneho úkonu, ktorý urobil dlžník s osobou jemu blízku. Právny úkon - zmluva uzatvorená medzi žalovanými 1/ a 2/ predstavuje v danom prípade právny úkon, ktorému žalobca odporuje, preto na strane žalovaného vystupujú ako žalovaná 1, tak aj žalovaná 2. Žalobca argumentuje, že pre odporovateľnosť právnym úkonom dlžníka, ktoré skracujú veriteľa (urobeným v úmysle ukrátiť veriteľa) stačí, aby dlžník sledoval svojím konaním skrátenie akejkoľvek pohľadávky svojho veriteľa, nie je vôbec rozhodujúce, či ide o pohľadávku splatnú, či nesplatnú, poprípade budúcu, alebo či pohľadávka bola vymožiteľná. Významné je to, že veriteľ skutočne má voči dlžníkovi pohľadávku, a že dlžník urobil právny úkon v úmysle skrátiť jej uspokojenie t. j., že svojím právnym úkonom úmyselne nastolil taký stav, ktorý veriteľovi znemožňuje alebo sťažuje uspokojenie jeho pohľadávky z dlžníkovho majetku. Preto argumentáciu súdu prvej inštancie ohľadom splatnosti a vymáhateľnosti pohľadávky žalobcu, považuje žalobca za nepodstatnú. Preukázanie úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa nie je podmienkou odporovateľnosti v prípade právnych úkonov, ku ktorým došlo medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi, alebo ktoré dlžník urobil v prospech týchto osôb. Úmysel dlžníka skrátiť jeho veriteľa v takomto prípade zákon predpokladá a je na osobách dlžníkovi blízkych, aby preukázali, že úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa v čase právneho úkonu nemohli aj pri náležitej starostlivosti poznať.

O úmysel ukrátiť veriteľa pritom ide nielen vtedy, ak dlžník právnym úkonom chcel ukrátiť svojho veriteľa, ale aj vtedy, ak vedel, že právnym úkonom môže skrátiť svojho veriteľa, a pre prípad, že ich skutočne skrátí, s tým bol uzrozumený. Žalovaná 1/ ako blízka osoba žalovanej 2/ v priebehu konania nepreukázala, že úmysel žalovanej 2/ v čase právneho úkonu nemohla aj pri náležitej starostlivosti poznať, preto žalobca namieta, že súd prvej inštancie rozhodol na základe ničím nepreukázaných tvrdení žalovanej 1/, ktoré sú v danej veci právne významné. Zákon od dlžníkovej blízkej osoby požaduje, aby sa pri právnych úkonoch s dlžníkom alebo pri právnych úkonoch, ktoré dlžník urobil v jej prospech, presvedčila, že právny úkon neskracuje veriteľa dlžníka, a vedie ju k tomu, aby nerobila právne úkony (neprijímala podľa nich plnenie) na ujmu práv veriteľov dlžníka. V prípade, že sa tak nezachová, musí byť spokojná s tým, že veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky aj z majetku, ktorý na základe takéhoto právneho úkonu žalovaná 1/ od dlžníka nadobudla. Vynaloženie náležitej starostlivosti predpokladá najmä, že osoba dlžníkovi blízka vykonala s ohľadom na okolnosti prípadu a s prihliadnutím k obsahu právneho úkonu dlžníka takú činnosť (aktivitu), aby úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, ktorý tu bol v čase odporovaného právneho úkonu, z jej

výsledkov spoznala. Tvrdenie žalovanej 1/ o tom, že o úmysle žalovanej 2/ nevedela, hoci to v priebehu konania nijakým relevantným spôsobom nepreukázala, nepostačujúce na rozhodnutie v neprospech žalobcu. Jediné, na čo žalovaná 1/ upozornila bolo, že o danej veci nevedela, no bez akéhokoľvek relevantného preukázania tohto tvrdenia. Na základe uvedeného žalobca odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a jeho žalobe vyhovel.

7. Žalované navrhli odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Argumentujú, že žalobca sa chce protiprávnym spôsobom dostať k majetku žalovaných a aj týmto spôsobom zlegalizovať svoju čiernu stavbu, v ktorej stavaní napriek zákazu stavebným úradom naďalej pokračuje.

8. Žalobca v replike k vyjadreniu žalovaných 1/ a 2/ zopakoval argumentáciu z odvolania a zdôraznil, že zákon od dlžníkovej blízkej osoby požaduje, aby sa pri právnych úkonoch s dlžníkom alebo pri právnych úkonoch, ktoré dlžník urobil v jej prospech, presvedčila, že právny úkon neskracuje veriteľa dlžníka, a vedie ju k tomu, aby nerobila právne úkony (neprijímala podľa nich plnenie) na ujmu práv veriteľov dlžníka. Nepostačuje preto len preukázanie toho, že dlžníkovi blízka žalovaná osoba o úmysle dlžníka skrátiť odporovaným právnym úkonom nevedela alebo ani nemusela vedieť. Predpoklady odporovateľnosti právneho úkonu, teda existencia veriteľovej pohľadávky, vymáhateľnosť tejto pohľadávky, skrátenie veriteľa dlžníkom, úmysel dlžníka skrátiť veriteľa, boli podľa názoru žalobcu v danej veci naplnené a súd prvej inštancie vydal nezákonné rozhodnutie, keď rozhodol na základe ničím nepodložených tvrdení žalovaných, ktorí svoje tvrdenia žiadnym relevantným spôsobom nepreukázali.

9. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), na odvolacom pojednávaní (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

10. Odvolací súd uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov), by sa malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia jednotlivých dôkazov jednotlivo aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Podľa ust. § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť; uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov a len vo výnimočných prípadoch zákon súdu ukladá určité obmedzenia pri hodnotení dôkazov (napr. § 192, § 193 CSP). Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého súd v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj podrobne a presvedčivo odôvodnil; z odôvodnenia rozhodnutia presne, zrozumiteľne a určite vyplývajú v logickej nadväznosti a s hodnotiacou väzbou k jednotlivým dôkazom skutkové zistenia, ktoré v súhrne vytvárajú skutkový nálezh súdu. Okolnosti namietané žalobcom v odvolaní vo vzťahu k spôsobu vyhodnotenia vykonaných dôkazov nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvej inštancie. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, tzn., aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami a ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov.

11. Podľa § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka sa veriteľ môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkove právne úkony podľa odsekov 2 až 5, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné. Toto právo má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný alebo ak už bol uspokojený.

12. Podľa § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka možno odporovať právnemu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy, a právnemu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi (§ 116 a 117) alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom

čase v prospech týchto osôb s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmyselne ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať

13. Podľa § 42b ods. 1 Občianskeho zákonníka právo odporovať právny úkon môže uplatniť veriteľ žalobou.

14. Podľa § 42b ods. 2 Občianskeho zákonníka Právo odporovať právny úkon sa uplatňuje proti tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech.

15. Odvolací súd v súdnej veci vychádzal zo skutkových zistení súdu prvej inštancie, v zmysle ktorých sú žalované 1/ a 2/ sestry. Žalobca má proti žalovanej 2/ vymáhateľnú pohľadávku podľa rozhodnutia Okresného súdu Bratislava II, č. k. 32 Ro/3169/2013 - 29 zo dňa 9.8.2013, právoplatného a vykonateľného dňom 29.10.2013, teda pre svoju pohľadávku má titul k exekúcii. Dňa

16.11.2012 žalovaná 2/ kúpnu zmluvou previedla na žalovanú 1/ spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam zapísaným na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie I. - X. za XX.XXX,- eur. Správa katastra vklad vlastníckeho práva žalovanej 1/ povolila dňom 3.12.2012. Táto skutočnosť vyplýva aj z označeného listu vlastníctva. Žalobca o tomto úkone tvrdí, že ním bola skrátaná jeho možnosť domôcť sa svojich exekučným titulom priznaných práv na zaplatenie XX.XXX,- eur a príslušenstva. Preto tento právny úkon podľa § 42a Občianskeho zákonníka odporuje.

16. Zmyslom žaloby podľa ustanovenia § 42a Občianskeho zákonníka (odporovacej žaloby) je z pohľadu žalujúceho veriteľa dosiahnutie rozhodnutia súdu, ktorým by bolo určené, že je voči nemu neúčinný dlžníkom urobený právny úkon, ktorý skraca jeho vymáhateľnej pohľadávky. Rozhodnutie, ktorým by bolo odporovacej žalobe vyhovie, potom predstavuje podklad k tomu, že veriteľ sa môže na základe titulu spôsobilého k exekúcii, vydaného proti jeho dlžníkovi, domáhať exekúcie postihnutím toho, čo odporovaným, teda právne neúčinným úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, a to nie proti dlžníkovi, ale voči osobe, s ktorou alebo v prospech ktorej bol právny úkon urobený.

17. Aktívne vecne legitimovaným k odporovacej žalobe je podľa § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ, ktorého pohľadávka je voči dlžníkovi vymáhateľná, ak dlžníkov právny úkon skraca jej uspokojenie. Dlžníkov právny úkon ukracuje pohľadávku veriteľa najmä vtedy, ak vedie k zmenšeniu majetku dlžníka a ak v dôsledku tohto úkonu vzniknuté zmenšenie majetku má za následok, že veriteľ nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku dlžníka, pretože ak by tento úkon nebol, mohol by si z majetku dlžníka, hoci len čiastočne svoj nárok uspokojiť.

18. Pasívne vecná legitímácia je upravená v ustanovení § 42b ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právo odporovať právny úkon sa uplatňuje proti tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech. Žaloba o určenie, že dlžníkov právny úkon je voči veriteľovi neúčinný, môže byť potom úspešná len vtedy, ak bola podaná voči osobe, ktorá mala z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech, teda nemôže smerovať voči dlžníkovi veriteľa (žalobcu). Súd prvej inštancie preto postupoval správne, keď žalobu voči žalovanej 2/ pre nedostatok vecnej pasívnej legitímácie zamietol.

19. Z ustanovenia § 42a Občianskeho zákonníka vyplýva, že odporovateľným je taký právny úkon dlžníka, ktorý urobil v posledných troch rokoch s úmyslom ukrátiť veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strany známy. Preukázanie úmyslu dlžníka nie je podmienkou odporovateľnosti, ak je druhou stranou osoba blízka dlžníkovi (napríklad osoby uvedené v § 116 OZ), pretože v takomto prípade zákon úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa predpokladá a je potom na osobe dlžníkovi blízkej, aby preukázala, že úmysel ukrátiť veriteľa v čase odporovaného právneho úkonu nemohla aj pri náležitej starostlivosti poznať. Uvedené je potrebné vykladať tak, že zákon od osoby blízkej dlžníkovi požaduje, aby neurobila právne úkony na ujmu práv veriteľa dlžníka. Žalovaná 1/ je osobou blízkou dlžníkovi žalobcu, sú sestry. Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že časové okolnosti, za ktorých bol odporovaný právny úkon urobený, v spojení s poukázaním na okolnosti prípadu a na obsah právneho úkonu (odplatná kúpna zmluva) preukazujú, že žalovaná 1/ nemohla rozpoznať, že od žalovanej 2/ prijíma plnenie, ktoré by mohlo byť na ujmu práv žalobcu. Pokiaľ aj k času vzniku odporovaného právneho úkonu dňa 16.11.2012 existoval záväzkový peňažný vzťah medzi žalobcom a žalovanou 2/ z roku 2010, jeho vysporiadanie k času odporovaného právneho úkonu nebolo známe, pretože k tomuto dátumu nebola známa a daná splatnosť záväzku (v opačnom prípade žalobca nemal dôvod určovať splatnosť záväzku výzvou na plnenie zo dňa 22.4.2013 - č. I. spisu 7) a z pohľadu do budúcnosti nebola známa ani výška záväzku, pretože záväzok mohol byť uspokojený.

20. Posúdenie otázky, či osoba blízka dlžníkovi uniesla dôkazné bremeno, ktoré ju v spore zaťažovalo, a či teda preukázala náležitý stupeň aktivity smerujúci k zisteniu stavu ukrátenia veriteľa a prípadne nadobudnutia vedomosti o tom, že dlžníkovou pohnútkou pre účasť na odporovanom právnom úkone bol jeho úmysel ukrátiť veriteľa, spočíva v každom jednotlivom prípade na posúdení individuálnych a konkrétnych skutkových okolností, ktoré v súdnej veci dotvára aj skutočnosť, že žalobkyňa nemá ani na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt, a preto objektívne nemohla ani disponovať s takým

množstvom informácií, aké by mala, keby žila na Slovensku. Vyplynulo to aj z výpovede samotného žalobcu na pojednávaní dňa 3.5.2016 (č. I. spisu - 67). Žalobca a žalované 1/ a 2/ si neboli osoby navzájom neznáme, poznali sa. Žalobca užíval nehnuteľnosť žalovaných 1/ a 2/, o ktorej nehnuteľnosti z dôvodu neprítomnosti žalovanej 1/ na Slovensku komunikoval so žalovanou 2/, a ktorá nakoniec svoj spoluvlastnícky podiel k tejto nehnuteľnosti s účinkami k 11.2.2010 previedla na sestru žalobcu. Žalovaná 1/ z dôvodu nerešpektovania jej predkupného práva žalovanou 2/ napadla tento právny úkon žalobou o určenie neplatnosti právneho úkonu, doručenou Okresnému súdu Bratislava II dňa 28.11.2012. Aj konanie o odporovacej žalobe je konaním sporovým. Podľa obsahu súdneho spisu bola žalobcovi známa argumentácia žalovanej 1/, ktorou vyvracala domnienku o vedomosti ukrátenia žalobcu, preto žalobcovi, vzhľadom na to, že medzi stranami sporu existoval vzájomný vzťah nič nebránilo v tom, aby obranu žalovanej 1/ spochybnil navrhnutím dôkazov k preukázaniu vedomosti žalovanej 1/ o záväzku žalovanej 2/ voči nemu k času uzavretia odporovanej kúpnej zmluvy medzi žalovanými 1/ a 2/ dňa 16.11.2012. Takýto postup nie je možné ponímať ako presunutie dôkazného bremena v spore o neúčinnosti právneho úkonu, je to logický dôsledok procesnej obrany žalovanej strany spôsobilej vyvrátiť prezumovanú domnienku. Za takejto situácie potom súd prvej inštancie správne uzavrel, že žalovaná 1/ sa odporovacej žalobe žalobcu ubránila, z dôvodu ktorého odvolací súd napadnutý rozsudok postupom podľa § 387 odsek 1 CSP ako vo vecne správny potvrdil.

21. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 odsek 1 v spojení s § 255 odsek 1 a § 262 odsek 1 CSP. V odvolacom konaní boli plne úspešné žalované 1/ a 2/, preto im vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania v zmysle § 262 odsek 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).